

МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
БИОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ
Кафедра общей экологии и методики преподавания биологии

Аннотация к магистерской диссертации
**«ВИДОВОЙ СОСТАВ И РАЗНООБРАЗИЕ РУДЕРАЛЬНЫХ
СООБЩЕСТВ ЗАЛЕЖНЫХ ЗЕМЕЛЬ ПОЛОЦКОГО
РАЙОНА»**

Романюк Алины Сергеевны
Научный руководитель: к.б.н., доцент Куликова Е.Я.

Минск, 2025

РЕФЕРАТ

Магистерская диссертация 157 с., 81 рис., 21 табл., 123 источника.

РУДЕРАЛЬНАЯ РАСТИТЕЛЬНОСТЬ, ЗАЛЕЖНЫЕ ЗЕМЛИ, СУКЦЕССИЯ, ЦЕНОФЛОРА, СИНТАКСОНОМИЯ, РЕСУРСНЫЙ ПОТЕНЦИАЛ, ПОЛОЦКИЙ РАЙОН.

Объект исследования: рудеральная растительность залежных земель Полоцкого района.

Предмет исследования: видовой состав и структура рудеральных сообществ залежей, их практическое использование.

Цель: выявить флористическое и фитоценотическое разнообразие травяных сообществ залежных земель Полоцкого района, оценить ресурсный потенциал исследуемых фитоценозов.

Методы исследования: маршрутно-рекогносцировочный и маршрутно-детальный, метод эколого-флористической классификации по Браун-Бланке, метод ординации.

Полученные результаты и их новизна. Впервые проведен комплексный анализ ценофлоры рудеральных сообществ залежей Полоцкого района. Установлено, что ценофлора рудеральных сообществ залежных земель насчитывает 185 видов высших растений, относящихся к 125 родам и 39 семействам, отмечен 1 вид мохообразных. Разработана классификационная схема исследуемых травяных сообществ в соответствии с принципами эколого-флористической классификации по методу Браун-Бланке. Синтаксономия рудеральной растительности залежных земель Полоцкого района представлена 9 ассоциациями, относящиеся к 3 классам растительности: *Stellarietea mediae*, *Artemisietea vulgaris*, *Epilobietea angustifolii*. Рассмотрены основные пути рационального использования исследуемых сообществ.

Достоверность материалов и результатов магистерской диссертации. Использованные материалы и результаты магистерской диссертации являются достоверными. Работа выполнена самостоятельно.

Область возможного практического применения. Полученные результаты могут быть использованы в сфере управления земельными и растительными ресурсами.

РЭФЕРАТ

Магістарская дысертацыя 157 с., 81 мал., 21 табл., 123 крыніцы.
РУДЭРАЛЬНАЯ РАСЛІННАСЦЬ, АБЛОЖНЫЯ ЗЕМЛІ, СУКЦЭСІЯ,
ЦЭНАФЛОРА, СІНТАКСАНАМІЯ, РЭСУРСНЫ ПАТЭНЦЫЯЛ, ПОЛАЦКІ
РАЁН.

Аб'ект даследвання: рудэральная расліннасць абложных зямель
Полацкага раёна.

Прадмет даследвання: відавы склад і структура рудэральных
супольніцтваў абложных зямель, іх практычнае выкарыстанне.

Мэта: выявіць фларыстычную і фітацэнатычную разнастайнасць
травяністых супольніцтваў абложных зямель Полацкага раёна, ацаніць
рэсурсны патэнцыял даследваных фітацэнозаў.

Метады даследвання: маршрутна-рэкагнасцовачны і дэталёва-
маршрутны, метады экалага-фларыстычнай класіфікацыі Браўн-Бланке, метады
ардынацыі.

Атрыманыя вынікі і іх навізна. Упершыню праведзены комплексны
аналіз цэнафлары рудэральных супольніцтваў абложных зямель Полацкага
раёна. Устаноўлена, што цэнафлора рудэральных супольніцтваў абложных
зямель налічвае 185 відаў вышэйшых раслін, якія адносяцца да 125 родаў і 39
сямействаў, адзначаны 1 від мохападобных. Распрацавана класіфікацыйная
схема даследваных травяных супольніцтваў у адпаведнасці з прынцыпамі
экалага-фларыстычнай класіфікацыі па метады Браўн-Бланке. Сінтаксанамія
рудэральнай расліннасці абложных зямель Полацкага раёна прадстаўлена 9
асацыяцыямі, якія адносяцца да 3 класаў расліннасці: *Stellarietea mediae*,
Artemisietea vulgaris, *Epilobietea angustifolii*. Разгледжаны асноўныя шляхі
рацыянальнага выкарыстання даследваных супольніцтваў.

Дакладнасць матэрыялаў і вынікаў магістарскай дысертацыі.
Выкарыстаныя матэрыялы і вынікі магістарскай дысертацыі з'яўляюцца
дакладнымі. Работа выканана самастойна.

Вобласць магчымага практычнага прымянення. Атрыманыя вынікі
могуць быць выкарыстаны ў сферы кіравання зямельнымі і расліннымі
рэсурсамі.

ABSTRACT

Master's thesis 157 p., 81 figures, 21 tables, 123 sources.

RUDERAL VEGETATION, ABANDONED LANDS, SUCCESSION, CENOFLORA, SYNTAXONOMY, RESOURCE POTENTIAL, POLOTSK REGION.

The object of the research: the ruderal vegetation of the abandoned lands of Polotsk region.

Subject of the research: species composition and structure of ruderal communities of deposits, their practical use.

The aim of the research: to identify the floral and phytocenotic diversity of the grass communities of the abandoned lands of Polotsk region, to assess the resource potential of the studied phytocenoses.

The methods of the research: the data used in this work was collected using scouting, exact-directional, ekologic-floristical classification by J. Braun-Blanke's ordination method.

The obtained results and their novelty. For the first time, a comprehensive analysis of the cenoflora of the ruderal communities of the abandoned lands of Polotsk region was carried out. It has been established that the cenoflora of the ruderal communities of the abandoned lands includes 185 species of higher plants belonging to 125 genera and 39 families, and 1 species of mosses. A classification scheme of the studied herbal communities has been developed in accordance with the principles of ecological and floristic classification using the Braun-Blanke's method. The syntaxonomy of the ruderal vegetation of the abandoned lands of Polotsk region is represented by 9 associations belonging to 3 vegetation classes *Stellarietea mediae*, *Artemisietea vulgaris*, *Epilobietea angustifolii*. The main ways of rational use of the studied communities are considered.

The reliability of materials and results of the master's thesis. The materials used and the results of the master's thesis are reliable. The work was done independently.

The area of possible practical application. The obtained results can be used in the field of land and plant resources management.